

Vlaams Gewest
Departement Mobiliteit en Openbare Werken
Afdeling Maritieme Toegang
t.a.v. de heer F. Aerts
Tavernierkaai 3
Postnummer 2000
ANTWERPEN BELGIË

ONTWERP

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
24 oktober 2008	16EFA-U-08-0814	FF/75C/2008/0505.	10 december 2008
onderwerp		toek.to doorkiesnummer	bijlagen
ontheffing Flora- en faunawet		0800-22 333 22	1
artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c			

Geachte heer Aerts,

Naar aanleiding van uw verzoek van 24 oktober 2008, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2008/0505, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone zeehond.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het project "Verruiming vaargeul Westerschelde" in de gemeenten Vlissingen, Kapelle, Veere, Sluis, Borsele, Terneuzen, Reimerswaal en Hulst, waarbij op Nederlands grondgebied 12 ondiepere plekken in de vaargeul zullen worden uitgediept, zodat de gehele vaargeul geschikt zal worden voor grotere schepen en de haven van Antwerpen beter toegankelijk wordt. Op dit moment is getijonafhankelijke scheepvaart mogelijk voor schepen met een diepgang van 11,85 meter; de verruiming moet een diepgang van 13,10 meter mogelijk maken. De werkzaamheden die op Nederlands grondgebied plaatsvinden zijn: verdieping van de vaargeul, onderhoud van de verdiepte vaargeul, het storten van de baggerspecie zowel in de fase van aanleg als in de fase van onderhoud en het realiseren van geleidelijke breedteovergangen. In de huidige situatie wordt jaarlijks ongeveer 7 miljoen m³ specie uitgebaggerd.

Naast de voortdurende baggerwerkzaamheden en stortingen die jaarlijks worden uitgevoerd om de vaargeul op het huidige peil te houden, wordt 7,7 miljoen m³ extra uitgebaggerd die óók binnen het gebied van de Westerschelde gestort gaat worden. Om te voorkomen dat het karakter van de Westerschelde verloren gaat (één hoofdgeul met nevengeulen) door het huidige stortbeleid, gaat niet alleen gestort worden in de nevengeulen, maar ook op plaatranden.

Tevens zal de hoeveelheid jaarlijks te verwerken onderhoudsbagger omhoog gaan van ongeveer 7 miljoen m³ naar 11 miljoen m³. Deze onderhoudsbagger zal langzaam afnemen naar ongeveer 10 miljoen m³ na 5 jaar.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	2

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone zeehond, voor een periode van 5 jaar na de start van de feitelijke werkzaamheden.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone zeehond is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525).

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden ook die onderdelen van de omgeving die onlosmakelijk aan het verblijf verbonden zijn gerekend. Belangrijke migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen¹ ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. In artikel 2, lid 3, onder j, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525) worden als andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5, onder c, van de Flora- en faunawet, onder andere aangewezen de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Omdat dit Besluit nog niet is aangepast aan de wijziging van de Flora- en faunawet van 7 april 2006 wordt hier nog over andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5, onderdeel c geschreven, terwijl hiermee lid 6 wordt bedoeld.

Instandhouding van de gewone zeehond

De gewone zeehond is binnen het plangebied aangetroffen. De gewone zeehond wordt vanaf 2000 regelmatig geteld in de Voordelta in steeds groeiende aantallen. De gewone zeehond maakt gebruik van de wateren en de zandplaten, onder andere om jongen te zogen. Voor het grootbrengen van jongen is rust een absolute voorwaarde. De huidige gunstige trend in aantallen kan door verstoring veranderen.

¹ Bijlage I bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd 4 juli 2007.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	3

De toename aan baggerwerkzaamheden is fors. De hoeveelheid te storten baggerspecie gaat van ongeveer 7 miljoen m³ naar éénmalig 7,7 miljoen m³ (in 2 jaar), plus 11,7 miljoen m³ onderhoudsbagger. In de 5 jaar na de verruiming van de vaargeul zal de hoeveelheid onderhoudsbagger langzaam afnemen naar ongeveer 10 miljoen m³ per jaar. Aangezien dit echter een duidelijke stijging is van de hoeveelheden op te baggeren en te storten specie, is het zeer aannemelijk dat door deze forse toename aan baggerwerkzaamheden verstoring van gewone zeehonden zal optreden.

Daar de gewone zeehonden gebruik maken van alle laagwaterplekken in de Westerschelde, waar voorheen niet gestort werd direct grenzend aan deze platen (maar in de nevengeulen) en wellicht voor het eerst langs de platen gewerkt gaat worden met sproeipontons, zal de kans op verstoring door naderende schepen zo veel toenemen dat visuele verstoring zal optreden. De mate van verstoring en de effecten zijn niet duidelijk in te schatten.

Ook zal bij deze hoeveelheden bagger plaatselijk meer verstoring door vertroebeling van water optreden dan bij het opzuigen van bagger, wat het foerageren voor gewone zeehonden zal bemoeilijken door afname van het zicht.

Ook door het storten zal vertroebeling optreden en kan plaatselijk het ecosysteem zodanig veranderen, bijvoorbeeld door bedelving van bodemdieren, dat dit van invloed kan zijn op de foerageermogelijkheden. Dit gebeurt nu ook, maar met de nieuwe verruiming zal fors meer baggerspecie te verwerken zijn dan in de huidige situatie. Effecten op lange termijn op bodemleven, ecosysteem en uiteindelijk gewone zeehonden zijn niet voorspelbaar. Ondanks de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden, is met de bestaande kennis echter voorzichtig in te schatten dat de effecten voor het ecosysteem en uiteindelijk voor de gewone zeehond die aan de top van de voedselketen staat, zullen meevallen. Deze inschattingen zijn vooral op basis van modelstudies gedaan en zijn nauwkeuriger op grote schaalniveaus: voor de hele Westerschelde is de achteruitgang in primaire productie gemiddeld zo klein dat de gunstige staat van instandhouding van de gewone zeehond niet in het geding zal komen. Op detailniveau en per deelgebied worden situaties moeilijker in te schatten.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u, kort weergegeven, de volgende maatregelen voor:

- Flexibel storten. Hierdoor kan op basis van voortschrijdend inzicht altijd worden bijgestuurd, zonder dat hiervoor nieuwe vergunningen nodig zijn.
- Rainbowen zal niet worden toegepast bij het storten op plaatranden. Niet uit onderzoek, wel uit de praktijk is bekend dat rainbowen lokaal een aanzienlijk grotere vertroebeling veroorzaakt en dat het zand minder nauwkeurig kan worden opgebracht dan met een sproeiponton.
- Aanpassing van stortvak SN51. Dat wil zeggen dat de vorm van dit stortvak in de nevengeul zó wordt aangepast dat de haul-out plekken van de gewone zeehond langs de Zimmermangeul en op de Platen van Valkenisse en de Plaat van Walsoorden niet worden verstoord, de stortzone ligt overal op meer dan 1200 meter van deze rustplekken.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	4

- Niet storten in nevengeulen in de Westerschelde vanuit varende schepen om de verspreiding van specie en daarmee bedelving van bodemdieren te beperken.
- De door de permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart ingevoerde nautische maatregelen voor preventie van scheepsongevallen om olieverontreiniging en andere schade aan natuur te voorkomen, zullen worden gevolgd.

De door u voorgestelde maatregelen zijn niet geheel voldoende. In de literatuur² wordt gesteld dat bij een richtafstand van 1200 meter de kans klein is dat zeehonden hun gedrag veranderen door verstoring. Deze richtafstand heeft u gehanteerd bij het kiezen van de stortvakken binnen de Westerschelde. Volgens de telling van 31 augustus 2008 ligt een relatief grote groep gewone zeehonden op de Hooge Platen West. Hier is de contour van het stortvak niet aangepast. Als u bij het aanhouden van een verstoringcontour van 1200 meter toch her en der binnen deze afstand wilt gaan storten, dan is verstoring van gewone zeehonden niet uit te sluiten, noch mogelijke negatieve effecten op de populatieontwikkeling.

Gelet op het bovenstaande heb ik in de ontheffing dan ook aanvullende voorwaarden opgenomen. Er dient geen verstoring plaats te vinden in de meest kwetsbare periode, waarin de jongen worden grootgebracht, van juni tot en met half september. Er dient in deze periode dan ook een afstand van 1200 meter te worden aanhouden tot de actuele ligplaatsen van gewone zeehonden.

Om verstoring buiten voornoemde periode te voorkomen dient als uitgangspunt een afstand van 1200 meter te worden aangehouden tot de actuele ligplaatsen van gewone zeehonden. Daar waar het voor de uitvoering van het project strikt noodzakelijk is dat voor het benaderen van de stortvakken mogelijk aanwezige gewone zeehonden dichterbij genaderd worden dan 1200 meter, dient dit onder begeleiding van een deskundige¹ voorzichtig te gebeuren. Bij de eerste tekenen van verstoring dient onmiddellijk van de ligplaatsen van gewone zeehonden te worden weggevaaren, om verstoring zo snel mogelijk te reduceren en herstel mogelijk te maken. Overigens kunnen platen tijdens de vloed doorgaans dichterbij genaderd worden, omdat gewone zeehonden dan in het water foerageren.

Omdat het niet duidelijk is hoe de populatie zich zal ontwikkelen en hoe bijvoorbeeld door het voorgenoemde project de groei zou kunnen stagneren, is adequate monitoring noodzakelijk om tijdig te kunnen inspelen op negatieve effecten. Er dient tijdens het project "Verruiming vaargeul Westerschelde" zodanig monitoring te worden uitgevoerd, dat verstoring door werkzaamheden om het project te realiseren, zoals baggerwerkzaamheden, en de effecten daarvan op gewone zeehonden, duidelijk worden.

Volgens de aanvraag zal monitoring in verband met de verruiming van de vaargeul van de Westerschelde plaatsvinden door:

1. het uitvoeren van het monitoringsprogramma voor de evaluatie van de effecten van de verruiming van de vaargeul van de Westerschelde, conform het rapport: "Monitoring Effecten Ontwikkelingsschets 2010: Uitvoeringsplan MONEOS-T 2008 – 2018".

² S.M.J.M. Brasseur en P.J.H. Reijnders, 1994. 'Invloed van diverse verstoringbronnen op het gedrag en habitatgebruik van gewone zeehonden: consequenties ervan voor de inrichting van het gebied' IBN Wageningen.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	5

2. het uitvoeren van de monitoring van onder meer de gewone zeehond, vallend binnen de geïntegreerde systeemmonitoring.

De resultaten van het uitvoeringsplan MONEOS-T 2008 – 2018 worden gebruikt om de bagger- en stortactiviteiten aan te sturen en – indien nodig – bij te sturen conform het beslisproces flexibel storten.

In het geïntegreerde systeemmonitoringsprogramma voor het Schelde-estuarium wordt onder andere specifiek aandacht besteed aan het monitoren van dier- en plantensoorten. Aangegeven wordt dat de gewone zeehond behoort tot één van de beter gevolgde soorten van het Deltagebied en de Westerschelde in het bijzonder. De monitoring die al plaatsvindt (één maandelijks systematische vlucht binnen één getij, tweewekelijks tussen juli en september) zal worden voortgezet. Het geheel van de meetgegevens zal jaarlijks worden gerapporteerd, waarbij wordt uitgegaan van een loutere weergave van de meetgegevens (factual data report). Ik acht het van belang dat in deze rapportage tevens wordt meegenomen hoe vaak en waar boten op minder dan 1200 meter van gewone zeehonden zijn gekomen, of er al dan niet verstoring is opgetreden en of na wegvaren herstel is opgetreden. Inventarisatiegegevens van de gewone zeehond dienen in relatie tot deze bevindingen te (kunnen) worden geïnterpreteerd. Daarnaast wordt, zoals opgenomen in het beslisproces flexibel storten, een tweejaarlijkse voortgangsrapportage opge maakt. Verder zal na zes jaar en na twaalf jaar een integrale evaluatie van de projecten behorende tot de Ontwikkelingsschets uitgevoerd worden.

Ik ben van mening dat met het uitvoeren van de monitoringprogramma's en de rapportage van de resultaten voldoende waarborgen zijn ingebouwd om waar nodig tijdig te kunnen inspelen op negatieve effecten.

Met inachtneming van de in de aanvraag opgenomen maatregelen en de bovenbeschreven aanvullende maatregelen wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de gewone zeehond en wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de gewone zeehond.

Andere bevredigende oplossing

De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de gewone zeehond is geen sprake, en zorgvuldig handelen is gewaarborgd.

Voor het project zijn verschillende alternatieven overwogen. De onderzochte alternatieven hebben vooral betrekking op de wijze van storten van de vrijkomende bagger. Conform het Milieueffectrapport, Tracébesluit en de Nota van Antwoord, werd bijkomend onderzoek verricht, waarin een verbijzondering werd uitgewerkt van de stortstrategie nabij de plaatranden.

Uitgangspunt hierbij is het creëren van ecologische winst, met name voor het laagdyna misch ondiepwater- en intergetijdengebied. Met het rigide voortzetten van het huidige onderhoudsbaggeren en storten komt een belangrijk kenmerk van het natuurlijk estuarien systeem in het geding: het meergeulensysteem. Met de voorgenomen verruiming van de Westerschelde is gebruik gemaakt van de opgedane kennis van de vorige verruiming en de waargenomen effecten op het ecosysteem.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	6

Ten opzichte van de huidige praktijk is een aangepaste stortstrategie nodig om de fysieke kenmerken die de randvoorwaarden vormen voor de instandhouding van belangrijke ecotopen te waarborgen.

De belangrijkste aanpassing ten opzichte van eerdere strategieën is dat de nevengeulen niet langer overbelast worden. Er zijn twee alternatieven ontwikkeld. Voor het huidige alternatief, alternatief Plaatrand, is gekozen naar aanleiding van ecologische en morfologische criteria waarbij diversiteit van het meergeulenstelsel en toekomstige onderhoudsinspanningen een belangrijke rol spelen. Daarnaast is gekozen voor dit alternatief vanwege de betere score op het gebied van milieu, samen met de mitigerende maatregelen van het Meest Milieuvriendelijk alternatief. Dit projectalternatief Plaatrand Westerschelde, gecombineerd met de werkwijze van storten voor de Beneden-Schelde, is een bevredigende oplossing, omdat deze uit is gegaan van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vogel- en Habitatrichtlijn en tevens rekening houdt met kwetsbare soorten in het gebied. De keuzes voor de alternatieven zijn vooral gebaseerd op ecosysteem- en morfologische principes en minder op concreet in het gebied aanwezige soorten.

Het project is probleemoplossend, omdat gekozen is voor een flexibele stortstrategie en omdat tevens op concreet niveau getracht is verstoring voor gewone zeehonden zoveel mogelijk te voorkomen voor zowel directe visuele verstoring als indirect via de voedselketen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorwaarden. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dieren en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

De grijze zeehond komt steeds vaker voor in de Westerschelde. Indien deskundigen³ aangeven dat de Westerschelde een vaste rust- en verblijfplaats vormt voor deze soort en deze wordt verstoord door de werkzaamheden, dient u aanvullend ontheffing aan te vragen voor deze soort.

³ Met een deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Das en Boom, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

ONTWERP

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
10 december 2008	FF/75C/2008/0505	7

Aanbeveling

U stelt voor om tijdens het storten met baggerschepen in de Westerschelde een afstand van ten minste 600 meter aan te houden tot de foerageergebieden van steltlopers of het tijdens hoog water storten, als de vogels op de hoogwatervluchtplaatsen zitten. Aanbevelen wordt deze maatregelen uit te voeren.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden (met name bij storten op land) rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

De ontheffing en de voorwaarden treft u hierbij aan.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

B. Kluivingh - Deetman

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van de heer F. Aerts
namens het Vlaams Gewest, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Afdeling Maritieme Toegang,
op 24 oktober 2008

gelet op artikel 75, lid 5 en 6, onderdeel c, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Vlaams Gewest Departement Mobiliteit en Openbare Werken Afdeling Maritieme Toegang
Adres:	Tavernierkaai 3
Postcode en woonplaats:	2000 ANTWERPEN BELGIË
Voor de periode van:	5 jaar na de feitelijke start van de werkzaamheden

ONTWERP

ONTHEFFING

FF/75C/2008/0505

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone zeehond (*Phoca vitulina*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project “Verruiming vaargeul Westerschelde” in de gemeenten Vlissingen, Kapelle, Veere, Sluis, Borsele, Terneuzen, Reimerswaal en Hulst en betreft een gedeelte van de Westerschelde, één en ander zoals is weergegeven op de kaart in Figuur 2-1 van het bij de aanvraag geleverde rapport “Verruiming vaargeul Westerschelde, Aanvraag Ontheffing Flora- en faunawet” en in Bijlage 5, de kaart “Verruiming vaargeul Westerschelde Uitvoeringsbesluiten Stortzones” met Plannr: aMT-GIS-08011, van 13 oktober 2008.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de aanvraag voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Het Vlaams Gewest (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorwaarden

7. Alle mitigerende maatregelen zoals opgenomen in Hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag geleverde rapport "Verruiming vaargeul Westerschelde, Aanvraag Ontheffing Flora- en faunawet" dienen te worden uitgevoerd.
8. Er dient geen verstoring plaats te vinden in de meest kwetsbare periode, waarin de jongen worden grootgebracht, van juni tot en met half september. Er dient in deze periode een afstand van 1200 meter te worden aangehouden tot de actuele ligplaatsen van gewone zeehonden om absoluut zeker te zijn van het voorkomen van verstoring.
9. Om verstoring buiten voornoemde periode te voorkomen dient als uitgangspunt een afstand van 1200 meter te worden aangehouden tot de actuele ligplaatsen van gewone zeehonden. Daar waar het voor de uitvoering van het project strikt noodzakelijk is dat voor het benaderen van de stortvakken mogelijk aanwezige gewone zeehonden dichterbij worden dan 1200 meter, dient dit onder begeleiding van een deskundige¹ voorzichtig te gebeuren. Bij de eerste tekenen van verstoring dient onmiddellijk van de ligplaatsen van gewone zeehonden te worden weggevoerd, om verstoring zo snel mogelijk te reduceren en herstel mogelijk te maken.
10. Tijdens de vloed kunnen platen doorgaans dichterbij worden, omdat gewone zeehonden dan in het water foerageren. Momenten waarop platen dichterbij kunnen worden, omdat gewone zeehonden tijdelijk afwezig zijn, dienen onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van gewone zeehonden te worden vastgesteld.
11. Schepen dienen de platen nooit rechtstreeks dichterbij dan 1200 meter te benaderen, omdat verstoringseffecten dan het grootst zijn.
12. Het optreden van effecten op de gewone zeehond als gevolg van de verruiming van de vaargeul van de Westerschelde dient door middel van monitoring door of vanwege de ontheffinghouder gevolgd te worden. Hiertoe voert de ontheffinghouder de monitoring, evaluatie en rapportage uit conform hoofdstuk 6 van de aanvraag.
13. De ontheffinghouder dient jaarlijks of indien daarvoor op basis van tussentijdse resultaten aanleiding toe bestaat eerder, te rapporteren aan het ministerie van LNV, via Dienst Regelingen, over de voortgang van de werkzaamheden en de resultaten van de activiteiten die overeenkomstig het monitoringsplan hebben plaatsgevonden, de eerste maal uiterlijk 6 maanden na aanvang van de werkzaamheden. In deze rapportage dient tevens meegenomen te worden hoe vaak en waar boten op minder dan 1200 meter van gewone zeehonden zijn gekomen, of er al dan niet verstoring is opgetreden en of na wegvoeren herstel is opgetreden. Inventarisatiegegevens van de gewone zeehond dienen in relatie tot deze bevindingen te (kunnen) worden geïnterpreteerd.
14. Indien de monitoringsresultaten daartoe aanleiding geven, kunnen passende extra maatregelen worden geëist.

¹ Met een deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Das en Boom, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

ONTWERP

FF/75C/2008/0505

Overige voorwaarden

15. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.
16. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker twee maanden voor het verstrijken van deze termijn een verlenging aan te vragen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
17. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag, 10 december 2008

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

B. Kluyvingh - Deetman